RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling tussengebied Duiven-Westervoort.

Zaak- & documentnr. : Z/23/103450 201596235

Portefeuillehouder : wethouder J.H.J. Sluiter

Opsteller : Luc Velhorst & Ellen Meerenburgh

Afdeling : RSO

Telefoonnr. : 06 – 31 64 08 66

Samenvatting
Het college stelt de raad voor om de startnotitie ‘Naar een koersdocument Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling tussengebied Duiven-Westervoort’ vast te stellen. Daarmee starten beide gemeenten een gezamenlijk gebiedsproces. Met als doel ruimtelijke kaders voor een natuurinclusieve gebiedsontwikkeling op te gaan stellen. Daarbij wordt een groenblauw raamwerk voor het gebied uitgewerkt en wordt bekeken waar ontwikkelmogelijkheden zijn voor landbouw, sport- en recreatieve functies eventueel aangevuld met kleinschalige, natuurinclusieve woonfuncties.

Beslispunten
De startnotitie ‘Naar een koersdocument Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling tussengebied Duiven-Westervoort’ (bijlage 1) vast te stellen.

Aanleiding
In 2022 is een programmatische en ruimtelijke verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden voor een natuurinclusieve gebiedsontwikkeling van het gebied tussen de kernen Duiven en Westervoort. Inmiddels is het definitieve rapport ‘*Van kwetsbaar gebied naar blijvend groengebied’* (bijlage 2) uitgebracht.

Het initiatief voor deze verkenning is medio 2021 genomen door een aantal actieve burgers uit Duiven die naderhand zijn georganiseerd in de Stichting De Mooie Gronden.
Deze initiatiefnemers hebben het voortouw genomen om inhoudelijke begeleiding (Strootman landschapsarchitecten) en procesbegeleiding in te roepen voor het opstellen van een eerste ruimtelijke en programmatische verkenning. Deze verkenning is afgerond met het uitbrengen van bovengenoemd rapport. De verantwoordelijkheid voor de inhoud van dit rapport is overigens voor rekening van het ‘team Strootman’ en niet voor de initiatiefnemers c.q. de Stichting Mooie Gronden. Wel zijn ideeën van deze stichting verwerkt in de mogelijke ontwikkelingsscenario’s.

Tijdens het proces zijn individuele gesprekken met belanghebbenden gevoerd en zijn er levendige collectieve workshops gehouden. Zodoende is er gebouwd aan een groeiend lokaal netwerk van eigenaren en gebruikers van het gebied. Het gebied is op de ‘mentale kaart’ gezet, en er is een basis gelegd van onderling begrip en overleg.

Gelet op de raakvlakken met de gemeente Westervoort zijn voor de publieke presentatie van de resultaten van de verkenning op 28 september 2022 ook leden van het college en de

gemeenteraad van Westervoort uitgenodigd. Vervolgens is ook het eindrapport gedeeld met het college en de gemeenteraad via de ingekomen stukken.

In het uitgebrachte rapport zijn de gebiedskwaliteiten beschreven en in beeld gebracht. Enerzijds wordt gewezen op de kwetsbaarheid van dit gebied dat ligt ingeklemd tussen twee woonkernen en bedrijventerreinen. De verkenning ziet een hoog risico op verdere verstedelijking dat kan leiden tot het dichtgroeien van het gebied. Anderzijds ziet men ook kansen voor een blijvend groengebied in evenwicht en in verbinding met de omringende bebouwde omgeving. Tenslotte zijn in de verkenning mogelijk kansrijke opgaven voor het gebied geagendeerd en zijn er verschillende scenario's voor invulling van het gebied geschetst.

Bij de afronding van de verkenning medio 2022 vond ook de besluitvorming plaats over de 'Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley', waaronder het deelgebied de Liemers. Onder het motto "meer stad, meer landschap" zijn ambities opgenomen voor groenblauwe verbindingszones tussen de woonkernen. Ook voor het gebied tussen Duiven en Westervoort is zo'n groenblauwe verbinding in beeld.
In de uitgevoerde verkenning van het team Strootman is de opgave van het groenblauwe raamwerk als een logisch aanknopingspunt voor verdere uitwerking benoemd.

Al met al is met de verkenning een basis gelegd om een verder gebiedsproces in gang te zetten. Dat is ook door ons college erkend. In goede gesprekken met bestuurders uit Duiven is geconstateerd dat er vanuit Westervoort de nodige aanknopingspunten zijn om actief te participeren. Te denken valt aan de ambities voor het Rivierklimaatpark IJsselpoort, de voorgenomen ontwikkeling van Westervoort-Noord en de daarvoor benodigde verplaatsing van de sportvelden. Ook heeft Westervoort ingestemd met de genoemde ambities van de Verstedelijkingstrategie en het groenblauwe raamwerk. Vandaar dat bestuurlijk de bereidheid uitgesproken is om op willen te trekken met de gemeente Duiven in een gezamenlijk gebiedsproces.

Dat proces moet in eerste instantie leiden tot een 'koersdocument'. Met als doel daarin ruimtelijke kwaliteitskaders op te nemen voor de gewenste toekomstige ontwikkeling van het gebied als geheel, dan wel van de te onderscheiden deelgebieden.
De uitgangspunten voor het proces dat moet leiden tot dat koersdocument zijn beschreven in een startnotitie (bijlage 1).

Gelet op de kaderstellende rol van de gemeenteraden voor het omgevingsbeleid wordt aan de gemeenteraden van Duiven en Westervoort deze startnotitie ter besluitvorming voorgelegd. In deze notitie worden de aanleiding, de verschillende opgaven, de organisatie, de participatie en de planning beschreven. Daarnaast wordt aandacht besteed aan een drietal autonome, reeds in gang gezette ruimtelijke ontwikkelingen die tegelijkertijd met het gebiedsproces worden uitgevoerd: de uitbreiding van bedrijventerrein Graafstaete, de ontwikkeling van Westervoort-Noord en de zoektocht naar locaties voor tijdelijke flexwoningen.

Als rode draad voor alle opgaven in het tussengebied geldt het uitgangspunt van natuurinclusieve gebiedsontwikkeling, in aansluiting op de ambitie voor het versterken van de biodiversiteit uit de omgevingsvisies van Duiven en Westervoort. Hiermee wordt tegelijkertijd bijgedragen aan de klimaatadaptatie, een gezonder bodem- en waterkwaliteit en CO2- en stikstofreductie. Dat zijn ook thema's die een relatie hebben met het nog op te stellen Gelders Programma Landelijk Gebied.

Binnen dat algemene uitgangspunt kunnen verschillende opgaven een plek krijgen: de vrijwillige transitie tot natuurinclusieve landbouw, realisatie van een groenblauw raamwerk,

mogelijkheden voor sport, recreatie en bewegen en eventueel een ondergeschikte en kleinschalige woonfunctie.

Ten aanzien van het lopend haalbaarheidsonderzoek Westervoort-Noord staat in de Startnotitie het volgende beschreven: *Als gevolg van de geplande ontwikkeling van Westervoort-Noord moeten de bestaande sportvelden verplaatst worden. Op dit moment is hiervoor een zoeklocatie aan de Rivierweg in beeld. Mogelijk zijn er elders in het tussengebied nabij de bebouwde kom van Westervoort eveneens geschikte locaties voor een sportpark van 10-15 ha. Daarbij kan ook de mogelijke synergetische relatie met kansen voor sport en recreatie vanuit de Duivense gemeenschap betrokken worden.*
Dat betekent dus dat de definitieve locatiekeuze van de sportvelden onderdeel zal uitmaken van het gezamenlijke vervolgproces van het tussengebied.

Planning
Februari-maart 2023: beraadslaging/besluitvorming gemeenteraden
April 2023: opdrachtverlening & informatiebrief en startbijeenkomst
Mei/juni/juli 2023: gesprekken & workshops
September 2023: eerste contouren koersdocument
Q4 2023: betrekken van gemeenteraden
Q1 2024: afronden koersdocument en besluitvorming in colleges en raden

Beoogd effect
Met het vaststellen van het startdocument wordt een gebiedsproces gestart dat moet gaan voorzien in ruimtelijke kaders voor een natuurinclusieve gebiedsontwikkeling waarbij een groenblauw raamwerk wordt uitgewerkt en waar ontwikkelmogelijkheden zijn voor landbouw, geclusterde en inclusieve sport- en recreatieve functies eventueel aangevuld met kleinschalige, natuurinclusieve woonfuncties.

Argumenten
1.1 De startnotitie geeft de kaders en randvoorwaarden voor een integraal en participatief te doorlopen gebiedsproces.
Door verschillende ontwikkelingen, opgaven en wensen en de ruimteclaim die ze hebben, in beeld te brengen kan er een integrale afweging worden gemaakt en worden gezocht naar slimme ruimtelijke combinaties.

1.2.In de startnotitie is niet enkel aandacht voor het afgebakende projectgebied.
Er wordt ook naar de relatie met de naastgelegen gebieden gekeken en waar mogelijk worden meekoppelkansen onderzocht.

1.3 Het beoogde koersdocument dient als inspiratiebron.
Het moet gaan voorzien in een aantrekkelijk, bindend verhaal waar mensen warm van worden en waaronder de partijen gezamenlijk de schouders willen zetten om dit te realiseren.

1.4 Het beoogde koersdocument is ook bedoeld als richtinggevend ruimtelijk kader voor overheidshandelen.
Te denken valt aan de toetsing en inpassing van particuliere initiatieven. De kaders vormen ook de leidraad voor omgevingsplannen/omgevingsvergunningen en de uitgifte dan wel verpachting van gemeentegronden.

1.5 Duiven en Westervoort doorlopen een gezamenlijk gebiedsproces met gedeelde ambities en opgaven.
Daardoor staat de kwaliteit van het gebied zelf en het belang van de inwoners van beide gemeenten voorop en is de formele gemeentegrens van ondergeschikte betekenis.

Kanttekeningen

1.1 *Er kan sprake zijn van conflicterende belangen en opvattingen*.
Dat is op zichzelf inherent aan een integraal gebiedsproces. Dit laat onverlet het streven naar draagvlak bij grondeigenaren en waar mogelijk ook bij andere belanghebbenden. Niet alle individuele wensen kunnen gehonoreerd worden. Het op te leveren koersdocument dient hierover transparant te zijn.

1.2 In formele zin blijft er sprake van twee afzonderlijke gemeenten die ieder voor zich bevoegd zijn over hun eigen grondgebied.
Door de gedeelde ambities en opgaven, het gezamenlijk opdrachtgeverschap met respect voor elkaars belangen, hoeft dat in de praktijk geen bezwaar te zijn.

Financiële paragraaf

De gemeenteraad van Duiven heeft in zijn Programmabegroting 2023-2026 reeds een bedrag van € 30.000,-- beschikbaar gesteld voor externe procesbegeleiding en inhoudelijke ondersteuning. Binnen het bestaande voorbereidingskrediet Westervoort-Noord wordt ruimte gezien om hieraan een budget van € 10.000,-- toe te voegen. Tezamen geeft dat een goede basis voor uitvoering. Vanuit ambtelijke zijde van de provincie Gelderland is toegezegd dat men actief gaat zoeken naar een aanvullende bijdrage.
Voor het verdere proces ná afronden van het koersdocument is nu nog geen indicatie te geven van te maken kosten. Mogelijk kan er worden aangesloten bij subsidiemogelijkheden, bijvoorbeeld bij regionale en provinciale investeringsagenda's. Recent heeft de Liemerse Ambassade het initiatief genomen voor een 'Leader' aanvraag gericht op Europese middelen. Voor dergelijke subsidiemogelijkheden geldt doorgaans wel een eis van 50% cofinanciering.

Relatie met het herstelplan

Het voorstel past binnen de kaders van het herstelplan

Participatie en communicatie

Bij het reeds doorlopen proces om te komen tot een eerste verkenning is veel interactie geweest met grondeigenaren en omwonenden. Dat willen we voortzetten onder de diverse betrokken groepen, zoals de grondeigenaren, omwonenden en overige stakeholders. Onderdeel hiervan zijn het houden van plenaire workshops onder leiding van de procesbegeleider en het landschapsbureau. Vóór de afronding van het koersdocument is een gezamenlijke raadsavond voorzien voor de gemeenten Duiven/Westervoort. De opbrengst van de participatie wordt in een apart hoofdstuk van het koersdocument verantwoord.

Op moment van verzending van de raadsstukken vindt een gezamenlijk persgesprek Duiven-Westervoort plaats en er wordt een persbericht verzonden.
Na de besluitvorming in beide raden worden de belanghebbenden per brief geïnformeerd over het verdere gebiedsproces en de mogelijkheden voor participatie.
In de eerste startbijeenkomst vindt verdere toelichting plaats.

Duurzaamheid

Het streven naar een natuurinclusieve gebiedsontwikkeling sluit zeer goed aan bij de gemeentelijke duurzaamheidsambities, in het bijzonder voor biodiversiteit en klimaatadaptatie. Met het vaststellen van de startnotitie spreekt de gemeente zich nu ook uit om bij concrete gebiedsuitwerkingen, bijvoorbeeld bij het ontwerp en de inrichting van de te verplaatsen sportvelden, de opgaven voor het groenblauwe raamwerk en natuurinclusiviteit integraal mee te nemen.

Intergemeentelijke samenwerking

Zoals aangegeven is het proces een vorm van vergaande intergemeentelijke samenwerking. Daarnaast worden intensieve relaties gelegd met andere overheidspartijen, in het bijzonder de provincie Gelderland en het Waterschap Rijn en IJssel.

Bijlagen

Z/23/103450/201596244	*1. Startdocument 'Naar een koersdocument Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling tussengebied Duiven-Westervoort'*
Z/23/103450/201596248	*2. Rapport 'Van kwetsbaar gebied naar blijvend groengebied' 27 oktober 2022, team Strootman*
Z/23/103450/201596284	*3. Raadsbesluit Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling tussengebied Duiven-Westervoort, raadsbesluit Westervoort*

Westervoort, 6 maart 2023

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter MA	drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester